

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757

E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

Data 19.11.21 Nr. 093

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

În contextul publicării anunțului de consultare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru modificarea și completarea unor hotărâri ale Guvernului (număr unic 488/MMPS/2021), Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități (AOPD) în calitate de Platformă activă în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități (58 organizații) a examinat acțiunile propuse și comunică următoarele.

Ținând cont că AOPD a exprimat deschiderea de a oferi suport în soluționarea problemei asigurării cu echipament asistiv pentru persoane cu dizabilități de vedere, prin expedierea poziției Platformei și în procesul de consultare a Planului de acțiuni al MMPS, reiterăm necesitatea elaborării unui cadru normativ, care să abordeze holistic problema asigurării cu echipament asistiv de vedere și tehnologii de comunicare pentru persoane cu dizabilități.

Bazându-ne pe prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CRPD)¹ și Observațiile finale referitoare la raportul inițial al Republicii Moldova ale Comitetului ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități din 12.04.2017, *Mobilitate personală (art. 20)*, care notează:

38. *Comitetul este preocupat de lipsa de disponibilitate și sprijin pentru achiziționarea de ajutoare, dispozitive și adaptări de mobilitate calitative, inclusiv permise de conducere și echipamente de vehicule pentru persoanele cu dizabilități. El este, de asemenea, preocupat de faptul că persoanele cu deficiențe de vedere sunt excluse din programele care oferă echipamente de asistență.*
39. *Comitetul recomandă ca statul parte să instituie un mecanism de facilitare a accesului persoanelor cu dizabilități la ajutoare de calitate pentru mobilitate, echipamente de asistență, dispozitive și tehnologii la un cost accesibil pentru toate persoanele cu dizabilități, în consultare cu organizațiile persoanelor cu dizabilități. Acesta recomandă, de asemenea, formarea și consolidarea periodică a capacităților pentru personalul care lucrează la mobilitatea personală.²*

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117839&lang=ro

² <https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/07/Observatiile-si-Recomandarile-Comitetului-ONU-pentru-drepturile-pers-cu-dizabilitati-2017-rom.pdf>

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757

E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

Observațiile evidențiază necesitatea elaborării și punerii a aplicare a unui mecanism complex de asigurare a accesului persoanelor cu deficiențe de vedere la echipament și tehnologii asistive de vedere.

Proiectul de modificare a hotărârilor de Guvern, expus consultărilor publice nu cuprinde:

- algoritmul etapelor pe care le parcurge beneficiarul de la adresare până la asigurare cu echipamentul necesar;
- funcțiile/responsabilitățile fiecărei părți implicate în procesul de asigurare cu echipament;
- interconexiunea părților și procedurile de referire a beneficiarilor.

Considerăm indispensabilă prezentarea următoarelor componente în document:

- identificarea și recomandarea pacienților pentru echipament asistiv;
- informarea despre serviciile de asigurare cu echipament asistiv;
- consultarea, diagnosticarea și prescrierea echipamentului;
- eliberarea și evidența echipamentului;
- instruirea beneficiarilor pentru utilizarea echipamentului recepționat;
- deservirea curentă, repararea și schimbul echipamentului defectat;
- oferirea plăților compensatorii persoanelor cu dizabilități de vedere în cazul imposibilității asigurării cu echipamente asistive de vedere recomandate.

Prezentarea și descrierea tuturor responsabilităților părților implicate:

- medicul oftalmolog;
- prestatorii serviciului medical de prescriere a dispozitivelor asistive;
- CREPOR;
- comisia medico-tehnică a Centrului;
- centrele autorizate pentru reparare gratuită;
- consiliul medical consultativ, etc;

Revizuirea și completarea nomenclatorului dispozitivelor cu următoarele ³:

- a) Optice (ochelari de corecție a erorilor de refracție, ochelari magnifianți, telescopici, lupe).
- b) Electronice (cărți electronice/ audio, smartphon, PC, tableta).
- c) Non-optice (dispozitive cu opțiuni sonore/vorbitoare, text/cifre/contrast mărit, cărți/ziare/ bon de casa/preț afișat/mărimi produse cu text mărit...).
- d) Orientare și mobilitate (O&M) (câine-ghid, baston alb).
- e) Electronice O&M (bucătărie, etc).
- f) Cititori de ecran (JAWS, etc).
- g) Acomodare rezonabilă la locul de muncă.
- h) Tehnologii asistive/ motoare de căutare (EduTopia).
- i) Aplicații mobile (detectare culoare etc).

³ <https://www.aao.org/eye-health/diseases/low-vision-assistive-devices>

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757

E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

Ținând cont de volumul și complexitatea modificator necesare a fi realizate în proiectul dat solicităm:

- Alocarea atenției și timpului suficient pentru elaborarea cadrului normativ de asigurare a persoanelor cu dizabilități de vedere cu echipamente asistive;
- Elaborarea unui cadru normativ separat pentru asigurarea cu echipament asistiv de vedere și tehnologii de comunicare pentru persoane cu dizabilități, care să prezinte un mecanism fiabil și raportat necesităților actuale ale persoanelor cu dizabilități de vedere;
- Instituirea unui grup de lucru cu implicarea reprezentanților organizațiilor societății civile și nemijlocit a persoanelor cu dizabilități, pentru a defini mecanismul de asigurare cu echipament asistiv;
- Organizarea unei ședințe de lucru pentru analiza tuturor recomandărilor, argumentelor și stabilirea etapelor elaborării regulamentului vizat.

Cu respect,

Galina Climov

Director executiv AOPD

